

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 141/31

mun. Chișinău

13.10.2023

Inspector de integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu HÎNCU, urmare acumulării și studierii materialelor dosarului de control, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, de către dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", număr de identificare XXXXX, domiciliat XXXXX, în temeiul art. 35, art. 38 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, emite prezentul *Act de constatare*, prin care:

A CONSTATAT:

La data de 16.06.2022, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea cu nr. 5276, parvenită de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu spre examinare prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, se indică faptul că, *urmare evaluării managementului resurselor umane la I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", s-a constatat că, dl Dadu Constantin, director al instituției respective, și-a angajat rudele în cadrul acestei instituții, fapt despre care nu a informat ministerul cu privire la conflicte de interese, astfel, existând bănuieli rezonabile despre nedeclararea conflictelor de interese reale.*

Conform prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, urmare verificării prealabile a sesizării, întrunindu-se elementele unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, pe cale de consecință, la data de 04.07.2023, cu numărul 97/31, a fost emis *Procesului-Verbal de inițiere a controlului*, în privința dlui Dadu Constantin.

Acțiunile supra, aducându-i-se spre cunoștință dlui Dadu Constantin, prin scrisoare nr. 04-31/4332 din 04.07.2023, concomitent, prezentându-i spre cunoștință, drepturile de care beneficiază, urmare declanșării controlului, etapă, în raport cu art. 32 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Aprecierea inspectorului de integritate

Cercetînd cu maximă diligență cazul sesizat, apreciînd explicația subiectului, ținînd cont de probatoriul administrat, de circumstanțele de fapt și de drept, inspectorul de integritate, constată

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, de către dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", reieșind din următoarele considerente:

pentru început urmează a fi precizat că, Autoritatea publică, la caz, inspectorul de integritate, decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele.

La fel, stabilind din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, acționând în conformitate cu legea și conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, datele sistemului informațional *e-Integritate*, au generat faptul prin care se constată cu certitudine că, dl Dadu Constantin, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, este subiect al declarării averii și intereselor personale, conducător al instituției publice ("Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare").

De remarcat că, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese:

- a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;
- b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității;
- c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

În continuare, cum rezultă din prevederile art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Din norma enunțată supra, raportată la cazul examinat, rezultă că, pentru a fi calificat conflictul de interese, subiectul declarării, *inter alia*, este chemat să emită un act administrativ, în care are interese personale, totodată, vizează persoane ce îi sînt apropiate și persoana juridică cu care are relații patrimoniale, aspecte care per anasamblu, influențează exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

Ca urmare, datele din sistemul informațional *Registrul de Stat al Populației*, generează faptul că, dl Dadu Constantin este persoană apropiată cu dna XXXXX, XXXXX, XXXXX și nu cu dl XXXXX, în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*.

În continuare, pentru elucidarea circumstanțelor de fapt, prin demersul către I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", s-a solicitat prezentarea copiilor actelor relevante cazului.

Urmare analizei ultimelor s-a stabilit că, în baza HG nr. 761 din 24.06.08, mai multe instituții publice au fost reorganizate prin contopire, angajații cărora au fost transferați la I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", printre care și dna XXXXX.

Ulterior, la data de 01.12.2008, prin Ordinul nr. 252, semnat de către dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", dna

XXXXX a fost angajată ca cercetător științific în cadrul laboratorului irigare, fertilizare, biochimie și fiziologie.

În continuare, la data de 03.06.2013, dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", a semnat Contractul individual de muncă, în raport cu dl XXXXX, ultimul fiind angajat în calitate de conducător auto al serviciului de deservire și gospodărie al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare".

Ulterior, la data de 21.10.2019, dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", a semnat Contractul individual de muncă, în raport cu dna XXXXX, ultima fiind angajată în calitate de cercetător științific în cadrul laboratorului ameliorarea și tehnologii în legumicultură și cartof al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare".

Contrapunând cazurile supra, la dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, care indică faptul că, *controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese au trecut mai mult de trei ani*, se denotă intervenirea termenului de prescripție pentru elucidarea acestora.

În continuare, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, care, implementează politica statului conform planurilor de acțiuni aprobate de Guvern în vederea realizării *Programului național în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării, precum și a strategiilor sectoriale*, la data de 09.03.2019, anunță lansarea concursului privind "Programul de Stat" (2020-2023).

Astfel, la data de 10.01.2020, Agenția, emite ordinul nr. 01-PC *cu privire la aprobarea listei proiectelor selectate pentru finanțarea și volumul alocațiilor bugetare pentru anul 2020 a proiectelor din cadrul concursului "Programul de stat" (2020-2030)*.

La caz, sunt aprobate și proiectele înaintate de către I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", prin intermediul anumitor conducători științifici/ de proiect, de către Colegiul Agenției.

Astfel, la data de 10.02.2020, este semnat Contractul nr. 55-PS *de finanțare a proiectului de cercetare și inovare*, dintre Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, și I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", reprezentat de către dl Dadu Constantin, conducător de proiect fiind dl XXXXX, avînd ca anexă și lista de 20 de persoane încadrate în proiect, printre care și dna XXXXX.

Tot la data de 10.02.2020, este semnat Contractul nr. 56-PS *de finanțare a proiectului de cercetare și inovare*, dintre Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, și I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", reprezentat de către dl Dadu Constantin, conducător de proiect fiind dl XXXXX, avînd ca anexă și lista de 18 persoane încadrate în proiect, printre care și dna XXXXX.

Tot la data de 10.02.2020, este semnat Contractul nr. 53-PS *de finanțare a proiectului de cercetare și inovare*, dintre Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, și I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", reprezentat de către dl Dadu Constantin, conducător de proiect fiind dl XXXXX, avînd ca anexă și lista de 25 de persoane încadrate în proiect, printre care și dl XXXXX.

De menționat că, termenele contractelor supra au fost pentru o perioadă de un an de zile, ulterior toate fiind prelungite periodic pînă la 31.12.2023.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

În opinia subsemnatului inspector de integritate, faptele redate supra, nu reprezintă o situație de conflict de interese, din următoarele considerente:

astfel, în ordin general, existența unui conflict de interese presupune apriori întrunirea anumitor condiții, una dintre care este emiterea actului ce vizează persoana apropiată și influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției subiectului.

Urmare examinării actelor supra și fragmentând noțiunea de conflict de interese real, care apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să emită un act administrativ, actul administrativ vizează persoana apropiată, emiterea actului administrativ ce vizează persoana apropiată influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției subiectului, condiția privind influențarea imparțială și obiectivă a exercitării funcției de către dl Dadu Constantin, la semnarea contractelor supra, nu a este identificată.

Or, Colegiul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, a selectat doar anumite proiecte prezentate de către conducători științifici ai diferitor instituții.

Respectiv, dl Dadu Constantin, la semnarea Contractelor enunțate supra, a intervenit ca conducător al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare", instituție care a fost selectată pentru implimentarea anumitor proiecte, dînsul semnîndu-le pur tehnic, decizia privind aprobarea proiectului sau a listei persoanelor care participă în cadrul acestuia nu i-a aparținut, la caz, factori de decizie au fost Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare și conducătorii științifici/ proiectelor.

Subsecvent, de indicat faptul că, activitatea inspectorului de integritate nu se rezumă doar la stabilirea existenței sau lipsei existenței unei semnături pe un act, dar urmează de-a stabili și circumstanțele de fapt și de drept.

Referitor la actele emise de către dl Dadu Constantin, în raport cu dl XXXXX, urmează a fi precizat că, ultimul nu-i revine ca persoană apropiată, în accepțiunea art. 2 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, fapt ce condiționează semnarea actelor de angajarea dumnealui, fără a declara conflicte de interese.

In concreto, pe lângă faptul că inspectorului de integritate îi revine rolul de a aplica corect normele de drept material, precum și a stabili corect obiectul probațiunii, inspectorul de integritate stabilește și legătura dintre circumstanțele de fapt și mijloacele de probațiune administrate.

Mai mult ca atât, cadru legal în vigoare, conferă inspectorului de integritate o anumită *libertate de decizie*, acest aspect categoric nu presupune în nici un caz devierea de la legislația în vigoare, or, decizia luată în mod discreționar, trebuie să fie conformă principiilor generale ale dreptului, nu în ultimul rînd să fie conformă *scopului urmărit*, care alcătuiește esența per ansamblu a dreptului discreționar, or, puterea discreționară categoric nu trebuie privită ca o modalitatea de a acționa arbitrar sau fără control în afara cadrului legal.

Or, *per a contrario*, ignorarea probatoriului administrat în raport cu circumstanțele de fapt și de drept, nu poate conduce la constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl XXXXX, în cazurile strict examinate.

Ca urmare, în lumina constatărilor detaliate supra, vis-a-vis de circumstanțele de fapt și de drept ale cazurilor deduse analizei, în temeiul prevederilor art. 19 lit. b, g), art. 35, art. 38 alin. (2), din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate, -

DE C I D E:

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

1. Constatarea lipsei încălcării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Dadu Constantin, Director al I.P. "Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare";

2. Aducerea la cunoștința dlui Dadu Constantin, prezentul *Act de constatare* și se informează despre dreptul că, poate fi contestat în termen de 30 (*treizeci*) de zile de la emitere, la *Curtea de Apel Chișinău*, situată pe adresa: *mun. Chișinău, str. Teilor, 4*;

3. Publicarea prezentului *Act de constatare*, pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate.

Inspector de integritate principal

Sergiu HÎNCU